

Referát. Prezentácia.

Referát je krátky slohový útvar, zvyčajne odborný. Referát má písomnú a ústnu formu. Aby sme ho podali prítazlivejším spôsobom, použijeme pri prednášaní prezentáciu.

Písomná forma referátu

Štruktúra práce

1. **Úvod** – oboznámenie s témou, jej potrebou o nej informovať, vyjasniť si cieľ referátu (vyvolať záujem, vysvetliť určité pojmy, oboznámiť s novými informáciami, ...) (JA)
2. **Hlavná časť** – vlastná práca, v ktorej sú informácie z niekoľkých zdrojov; informácie nesmú byť prepisované. Položte si otázky, na ktoré budete hľadať odpovede. Tvoria osnovu referátu.
  - Čo to je?
  - Na čo sa používa?
  - Prečo sa volá USB?
  - Ako pracuje?
  - História
  - Aké má výhody
  - Aké nevýhody
  - Druhy: kapacita, cena, tvar, ...
  - ....
3. **Záver** – zhrnutie poznatkov (JA)
4. **Zdroje** - použitá literatúra, učebnica, časopisy, internet - URL adresy
5. **Prílohy** (ak sú) - tabuľky, grafy, obrázky - s popiskami a odkazmi na zdroj obrázkov (prepojenie - URL adresa)

Základné pravidlá:

1. krok: získavanie informácií - z dôveryhodných zdrojov

Získavanie informácií je to najdôležitejšie. Bez informácií by ste nemali nič a nemohli by ste ani referát napísať. Najlepšie je začať učebnicou, potom nájsť nejakú literatúru, kde sa o danej téme píše, je dobré aj viac kníh, pretože pri písanom referáte v závere budete mať zoznam použitej literatúry. Zamerajte sa na to, aby informácie, ktoré prezentujete, boli z pravdivého zdroja. Najlepšie je, keď informácie budete čerpať z viacerých prameňov.

Samozrejme nemusíte hľadať iba v knihách, ale aj na Internete. Okrem toho, že tam môžete nájsť vypracované témy, sú tam aj pramene, z ktorých sa dá taktiež čerpať. Pri získavaní informácií si vytvárate predstavu o danej téme, a túto vlastnú predstavu budete v ďalšom kroku prezentovať. V žiadnom prípade sa nespoliehajte len na informácie z internetu.

Uvedomte si, že referáty nie sú stránky husto popísané textom, plné cudzích slov, o ktorých ani netušíte, čo znamenajú, pretože ich počujete prvýkrát. Referát nie je to, čo som včera večer o polnoci stiahol/stiahla z internetu.

2. krok: spracovanie informácií - jednoducho, zaujímavo, presne, zrozumiteľne a originálne.

Ak máte informácie, je dôležité ich vedieť spracovať. Takže niekoľko zásad:

V **úvode** je najlepšie napísať, čím je daná téma pre vás zaujímavá (napr. zo svetového hľadiska, z vlastného použitia, ...) jednoducho niečo, prečo je táto téma dôležitá. Váš vlastný názor.

V **hlavnej časti** danú tému rozpíšete. Objasníte pojmy, vysvetlíte podstatu, prezentujete vlastnú predstavu, ... Dôležité je, aby to celé malo hlavu a päť. Práca nemá byť zbytočne dlhá, obsahovať nič nehovoriace frázy, text by mal byť zrozumiteľný, čitateľom by malo byť jasné, o čo vám ide, čo svojou prácou chcete prezentovať. Samozrejme, pre správnu prezentáciu témy je nutné, aby ste ju sami dostatočne chápali. Ak píšete niečo, čo je vám úplne vzdialené, ťažko to môžete prezentovať v zrozumiteľnej podobe niekomu ďalšiemu.

Záver je akési zhrnutie. Taká bodka na koniec, kde pre istotu prezentujete to najdôležitejšie, čo ste mali na mysli, akési zhrnutie toho, čo by si mal čitateľ z vašej práce odnieť.

Ak ste použili cudzí text vo svojej práci, je minimálne slušné napísať, že ste to od niekoho čerpali alebo použil jeho obrázky. Pokiaľ tak neurobíte, dopúšťate sa vlastne trestného činu **plagiátorstva**, teda krádeže cudzích myšlienok, cudzej práce.

Zdroje:

Ak ste informácie čerpali z internetu, uvádzajte URL adresy (adresy zdroja dokumentov) a dátum zobrazenia.

Napr. <http://cs.wikipedia.org/wiki/Plagi%C3%A1t>, [cit. 11. 11. 2011].

Vyvarujte sa príliš všeobecnému uvádzaniu zdrojov napr.: zdroj textu: www.wikipedia.sk.

Ak ste informácie čerpali z kníh či časopisov, uvádzajte:

- priezvisko a iniciálky mena autora. Priezvisko píšete veľkými písmenami. Ak je viac autorov, môžete uviesť len jedného a zaňho dodať formulku „a kol. autorov“.
- názov publikácie
- poradie vydania
- miesto vydania
- názov nakladateľstva
- rok vydania
- počet strán publikácie
- číslo ISBN (International Standard Book Number) je medzinárodné štandardné číslo knihy, presne identifikuje knihu, malo by to byť jednoznačné číslo - nemali by existovať dve knihy s rovnakým ISBN. Ďalšie vydanie toho istého diela má nové číslo ISBN. Staršie publikácie toto číslo nemajú.

Príklad citácie:

ŠNAJDER, Ľ. a kol. autorov: *Práca s internetom*. 1. vyd. SPN, 2008, s. 29. ISBN 978-80-10-01518-4

TIŠNOVSKÝ, Pavel: *Základy tvorby souborů typu X3D* [online], Root.cz, 2008 [cit. 7.2.2008]. Dostupné z: <<http://www.root.cz/clanky/zaklady-tvorby-souboru-typu-x3d/>>. ISSN 1212-8309.

Základné typografické pravidlá:

Jazyk: slovenčina

Kontrola pravopisu povolená – nič nebude podčiarknuté červenou vlnkou (opraviť alebo ignorovať)

Štýl: normálny

Písmo: Times New Roman CE, obyčajné, veľkosť 12

Riadkovanie: 1,0

Nastavenie strany: papier na výšku, okraje: ľavý 2,5 cm, ostatné 2 cm

Zdroje: minimálne jeden printový (časopis, kniha) a jeden internetový (URL adresa)

Obrázky: bude na nich hypertextová odkaz na stránku, z ktorej bol stiahnutý.

Celý referát bude len na jednom liste (2 strany).

Referát (text bez grafických prvkov), prílohy (grafické prvky) budú až za zdrojmi na druhej strane listu. Všetky obrázky, grafy, ... v prílohe musia byť popísané a budú odkazovať na zdroj (prepojenie – URL adresa)

Uložiť pod názvom: *Priezvisko_trieda_názov_referátu.doc (docx)*

Zásady pre tvorbu a predvedenie prezentácie

Zásady vytvárania prezentácie: Menej je viac a väčšie je lepšie

1. **Čo** chceme prezentáciou dosiahnuť? - vytvoriť si námet, scenár komunikáciu? šíriť informácie? vyvolať záujem? predať svoju prácu? uspieť pri hodnotení? ...
2. **Komu** je prezentácia určená?
veková kategória, skupina, jednotliviec
3. **Ako** to dosiahnuť? Príprava materiálov
vhodné texty – kľúčové slová, krátke vety,
zaujímavé obrázky, grafy, fotografie,
vytvoríme dokumenty, na ktoré sa budeme v prezentácii odvolávať,
zaznamenať si zdroje.

Zásady pre spracovanie počítačovej prezentácie:

- **texty** musia byť stručné – neopisujeme svoj referát. (Vedená prezentácia predpokladá hovorený komentár.)
- vety v bodoch sú krátke, výstižné, heslovité; slová jednoduché a rýchlo vnímateľné
- základný text by mal byť napísaný bezpätkovým písmom s dostatočnou veľkosťou (min 28 b) a nesmie ho byť na stránke veľmi veľa – maximálne 10 riadkov
- zakomponujeme pripravené texty, multimediálne prvky a odkazy na dokumenty
- skontrolujete pravopis
- nezabúdajte, že **obrazové informácie** sa lepšie pamätajú – používajme grafy, schémy, nákresy, obrázky; nie však samoučelne a len pre ozdobu
- obrázky musia byť dostatočne veľké, minimálne cez pol snímky (prepojenie – zdroj)
- je treba voliť **kontrastné farby**, jemné odtiene na plátne nebudú zreteľné
- pozadie by malo byť tmavé a text naopak svetlý; bude lepšie čitateľný než tmavý text na svetlom pozadí
- vytvoríme navigačné prvky a prepojenia
- aplikujeme animačné efekty (prechody snímok klikaním, prvky na snímku automaticky)
- overíme funkčnosť prezentácie a jej dĺžku (časovanie)
- **archivujeme** a pripravíme prezentáciu na predvedenie

Zásady pre úspešné predvedenie prezentácie:

- prednášajúci musí byť dobre pripravený a musí perfektne poznať problematiku o ktorej hovorí
- viac ako polovicu informácií prednášajúci odovzdáva neverbálnou komunikáciou – svojím vzhľadom, oblečením, postojom, gestikuláciou a mimikou a preto by prednášajúci mal pripraviť aj seba samého (oblečenie, tréma, správne dýchanie...)
- pripraviť si materiály k predvedeniu prezentácie – efektívnosť, prehľadnosť, účelnosť, použiteľnosť
- pri vlastnej prezentácii:
  - hovoriť pomaly, nahlas, zrozumiteľne a plynulo, používať výrazy na úrovni vzdelania poslucháčov
  - nezabúdať na intonáciu reči a neverbálnu komunikáciu – gestá, mimika
  - používať krátke vety – sú účinnejšie ako dlhé zložené súvetia
  - dodržiavať nadväznosť – úvodná myšlienka, rozvedenie, logická nadväznosť, plynulosť
  - pozeráť sa poslucháčom do očí a sledovať ich reakcie – spätná väzba
  - na konci prezentácie by malo byť krátke zhrnutie
- prezentácia by mala byť primerane dlhá, lepšie povedané krátka. Je potrebné vybrať len podstatné informácie.

Uložiť pod názvom: **Priezvisko_trieda_názov_prezentácie.ppt (pptx)**